

ERREGIAREN ESKUBIDEAK (ANAITASUNAREN AURKA)

"Baiña gogoan izan..." Erabagi onen barri, aurretiaz emon eutsen: ...Erregea zuen semeakaz baliatuko da guda gurdi ta tresnak erabilteko ta beren zaldizko jagole izan daitezen. Euren artetik aterako ditu mutillak lurra (antze-ko, gariak ebagiteko ta gudarako arma ta gurdiak sortze-ko... Ta zuen alabak bere sukaldari, ogigille ta usain gozoez lurruntzaille beretzat artuko ditu...

Ta munduko kontu polit legez mastirik onenak, sagardi jorienak, arnari leku onenak kenduko dautzue ta beren aldezkoei emongo dautsez. Ta onez gaiñera, gari ta matsen euneko amarregaz bera geldituko da, bere inguruko laguntzaillei emoteko.

Ta zuen jende ta abererik onenak artu ta bere onerako erabiliko ditu.

Orra or Samuelen berbak... Ona emen, errege izango jatzuenaren eskubideak. Zuen semeak artu ta bere burdi ta zaldietarako izendatu eta bere burdi-aurrean joateko erabiliko ditu, batzuk milla gizonen burutzat, eta beste batzuk berrogei ta amar gizonen burutzat erabiliko ditu, batzuk lurra lantzen eta solo-ariak ebagiten eta beste batzuk guda iskillak eta burdi tresnak egiten. Zuen alabak usaingarrigilletzat, sukaldarizat eta ogigintzat eroango ditu. Zuen landak, mastiak ta oliodorik onenak artu ta bere lagunai serbitzariak emongo dautsez. Zuen morroineskameak eta zuen idi ta astorik ederrenak artu ta bere etxaguntzan erabilteko eroango ditu.

Erriak, sarri oi dan lez, berenetan itsututa, errazoi ta argitasun oneik entzuterik ez eban nai. Euren gaiñetik, gizona nagusi eukitea nai eben, Jaungoikoa bakarrik buru euki bearrean.

Jaramon egin eta emoezu errege bat, erantzun eutsen Jaunak. Orduan, doala bakotxa bere errira, esan eutsen Samuelek.

Esan da izan... jokera orregaz laster damutu bearko dabe. Orduan, zuek zeuentzat aukeratutako erregearen aurka, deadarka asiko zare, baiña, Jaungoikoak ez dautzue erantzungo... (Samuelen lenengoa, 8.18) Errege bat aukeratu ta arengan euren ustea jaratea, oben aundia izan zala ezagutu bearko dabe... Gari-ebagitea da orain ezta... Begira ba, Jaunari dei egingo deusat, trumoa ta euri —jasa bialdu dagizan. Orrelaxe ezagutu ta ikusiko dozue, zeuentzat errege bat eskatuaz, Jaunaren aurrean egin dozuen gaiztakeri aundia... Samuelek dei egin eutsen Jaunari, eta Jaunak egun artantxe trumoiak eta euri jasa bialdu ebazan.

Erriak berean darrai, obenetik ez dau urtetan ta pekatuan salbamena itxaroten jarraitzen dago... Baiña orduan, gaur legez, euren uste ta bideetatik ez eben lortu bardintasuna ta anaitasuna galtzea baiño besterik.

Euren asmo ta usteak bertan bera ondutzen laster asi ziran. Jaungoikoak iragarritakoa beteten beingoan asi ziran, batzuk geldika geldika, guztia eurenganutzen joan ziran. Aren lenagoko bizi zentzuna, tamalez, aldatu zan, bata besteari on egitera ez egozan, naita —ezean, indartsuak otseindu bearrean baiño— Indartsuenen legea, aberatsenen legea, ondasun sail aundien legea, goiko makilla legea agintzen asi ziran, Jaungoikoak aginduriko anai legearen orde. Munduko jokabidea, lengoa ta gerokoa, beti, negarrezko legea.

Israeldarrak beste errien antzeko biurtu ziran, zapalkuntza ta negarra naiago, Jaungoikoak eskeintzen dauan zuzentasunezko anaiasuna baiño.

Solozabal'dar Paulin

LATIEGI TAR BIXENTE

Ongi etorri gure etxera
Gipuzkoar jaun aundia,
Probintzi biok erri bat gara
odol bardiñez bustiak,
anaitasuna, berez, jatorku
asabengandik artua,
gora ta gora esan bear dot
gaur zure etorreria.

Erri eder bat daukazu aurrez
ta zu beraren altsuan
toki oberik ezin aurkitu
biziaren inguruan,
Mungi maitea, edei atea
jakitasunaren onduan,
ama ta seme, pozez, biltzeko
egun ederren barruan.

Euskalerriko erri onetan
ba-dozuz gauza bikaiñak,
lenen lenengo esan bear dot
euskeraren itz ederrak,
inguruetan opaka daukaz
bide ta zelai zabalak,
gogo onenaz gozartu eizuz
Mungiko edertasunak

Paulin